»Huomaa luonnon kauneudessa Luojan suuruus»

Hartaasti odotettu kesä on jälleen saapunut luoksemme tuoden mukanaan uutta elämänintoa, uusia tehtäviä ja harrastuksia. Ne vievät meidät, niin vanhat kuin nuoret, talvisista askareistamme ulos vapaaseen luontoon. Mikä riemu onkaan teille, pikkulotat, jättää koululaukkunne, koota reppunne kaikkine tarvetavaroineen ja rientää retkeilyille tutustumaan kalliiseen kotiseutuun, armaaseen isänmaahan. Onnellisimmat teistä ovat varmasti ne, jotka saavat viettää kesäisiä päiviä ja öitä yhteisellä lottaleirillä. Kuinka ihanaa onkaan tutkia yhdessä luonnon suurta kirjaa, imeä itseensä sen raikasta voimaa ja tuntea lottamielen kasvavan siskojen seurassa lujaksi ja velvoittavaksi. Suuren Suomi-äidin helmassa te karkeloitte iloisina lottalapsosina ja opitte siinä sivussa kuin leikiten isojen opastajienne johdolla monia hyödyllisiä asioita elämän varrelle. Ennenkaikkea te opitte tuntemaan ja rakastamaan isänmaata. Kun illalla auringon laskiessa kokoonnutte leirilippunne ympärille, täyttää sydämenne varmasti harras kiitollisuus vietetystä päivästä ja siitä, että Jumala on antanut teille täällä pohjoisessa näin ihanan isänmaan. Ja leiritulien kohotessa kesäiseen yöhön herkistyy ehkä mielenne vielä syvemmin tuntemaan todeksi ne sanat, jotka lauloitte nuotionne sytytyslaulussa — nuo sanat, jotka kertovat taivaisesta tulesta, joka tuikahti sydämeenne valaisemaan ja lämmittämään elämän tietä. Se tuli on rakkaus Jumalaan, kotiin ja isänmaahan. Sen ymmärtäen te ehkä myös yhdytte sydämestänne siihen pyyntöön ja lupaukseen, joka laulun lopussa lausutaan tälle Herran tulelle:

Paista syömemme sulaksi,
paista mielemme lujaksi,
isänmaalle, kansallemme,
kansan Kaikkivaltiaalle.

N:o 2 - 1938

»Suurin se, ken isänmaata eniten voi rakastaa»

Tämän vuoden toukokuun 16 oli erikoisen suuri juhlapäivä. Silloin oli kulunut 20 vuotta siitä, kun kansa kiitollisena Helsingissä otti vastaan Valkoisen Kenraalin ja hänen urhoolliset joukkonsa — kiitollisena siitä, että he olivat taistelleet isänmaamme itsenäiseksi ja vapaaksi, irti vieraasta vallasta. Tätä 20-vuotismuistoa vietettiin suurin juhlallisuuksin. Vain ani harvat teistä tytöistä olivat tilaisuudessa näkemään näitä juhlallisuuksia Helsingissä. Olette sensijaan nähneet niistä kuvia ja lukeneet niistä päivän lehdistä. Tahtoisin kertoa teille, rakkaat tytöt, miltä t u n t u i katsellessa Suurkirkon portailta uljaita Suomen miehiä. Kyynel silmässä, sydän täynnä kiitollisuutta ja kunnioitusta katseli invaliidien ja rintamamiesten ohimarssia. Suojeluskuntalaisten, kadettien ja sotamiesten ryhdikäs ja täsmällinen marssi sytytti mieleen tulevaisuuden uskon — uskon siihen, että meillä on kasvamassa miehiä, jotka pystyvät ja tahtovat puolustaa tätä maata edeltäjien tavoin.

Stadionin kentällä tervehtivät Valkoista Kenraalia tytöt ja pojat pienin siniristilipuin. Oi, kuinka mielelläni olisin nähnyt teidät, pikkulotat, siinä joukossa! Kuvitelkaa näkevänne 21 tuhatta pikkulottaa tervehtimässä Valkoista Kenraalia. Kuvitelkaa, miten tämä suuri sotapäällikkö ja samalla suuri nuorison ystävä olisi iloinnut nähdessään ympärillään 20-vuotismuistopäivänä tällaisen joukon valkoisen aatteen nuoria lipunkantajia. Jokainen teistä olisi tahtonut olla siinä joukossa. Ja ajatelkaamme siihen johkkoon vielä lisäksi 25 tuhatta suojeluskuntapoikaa. Te olisitte yhdessä tuoneet juhlaan oikeata tulevaisuuden uskoa.

Mutta vaikka ette voineet olla Helsingissä mukana, niin monet teistä sinä päivänä kävivät kunniatervehdyksellä kotipaikkakuntansa sankarivainajien haudalla. Yllä oleva kuva esittää Turku I:n pikkulottia sankarihaudan ääressä. Heidän haudalle laskemansa seppeleen nauhoissa oli sanat: S u u r i n s e, k e n i s ä n m a a t a e n i t e n v o i r a k a s t a a. Ne olkoot meillä kaikilla mielessämme velvoittavana muistona tämän vuoden toukokuun 16 p:ltä.

MIKÄ ON KESÄSSÄ KAUNEINTA

Sinä pikkulotta, joka juoksentelet kesän ihanilla kentillä, oletko koskaan huomannut, mikä tässä kesässä on kauneinta. Onko se tuo korkea, sininen taivas, josta aurinko niin lämpimänä säteilee, vai tämä maa vihreine mattoineen ja tuoksuvine kukkineen? Onko se tuo puro, joka vaahtoavana ja vallattomana hyppelee kiveltä kivelle aivan kuin sinä itsekin, pieni ystäväni. Onko se tuo humiseva metsä, lepattavat lehdet tai laulavat linnut puiden oksilla? Mutta ehkäpä se onkin tuo terveys ja iloinen hymy, joka loistaa ihmisten kasvoilta! Kaikki nämä kesän tunnusmerkit ovat ihania ja mieltämme lämmittäviä.

Kerronpa sinulle kuitenkin tapauksen, jolloin tulin huomaamaan, että kolme asiaa yhdessä tekivät kesän juhlan niin unohtumattoman kauniiksi.

Oli eräs juhannusaatto. Olin matkalla Petsamoon. Juna kiiti pohjoista kohti. Seurasin junan akkunasta maisemia. Taakse olivat jääneet laajat lakeudet. Viljavat joentöyräät nousivat toisensa jälkeen ja juhannuskoivujen välistä vilkkuivat punaiset talot. Lämpenevien saunojen savut suvi-iltaan hajosivat ja kokot olivat valmiiksi rakennetut. Oli suuren suvisen juhlan tuntua kaikkialla.

Sitten nousivat liput salkoihin toinen toisensa jälkeen ja montakin yht' aikaa. Näkyi suuria komeasti hulmahtelevia siniristejä ja pienempiäkin pienten asumusten pihamailla.

Koko matkan Rovaniemeltä eteenpäinkin näin Suomen lippuja hohtavan auringossa kesäisen luonnon keskellä. Miten lämmittikään sydäntä, kun näki, että nuo vapautemme tunnusmerkit liehuivat kotien kunniapaikoilla suven suurena juhlana, juhannuksena, Suomen lipun päivänä!

Katselin kesäyön aurinkoa Ivalojoen rannalla. Siinä näin yht'aikaa edessäni ne kolme kauneinta, mitä Suomen kesä voi tarjota: punaisena hehkuvan kesäyönauringon, valkorunkoisen koivun ja salkoon kohotetun Suomen lipun. — Tuo laskematon aurinko muistutti Jumalan suurta, ikuista rakkautta, lippu kuvasi isänmaata ja koivu ihmistä itseään kesän kauneuden keskellä.

I. S.

Kuta enemmän tutkin luontoa, sitä enemmän ihmettellen ja ihaillen pysähdyn katselemaan Luojan tekoja

Pasteur.

Pikkulotan rukous

S. S.

Elin Sarlin-Schlüter.

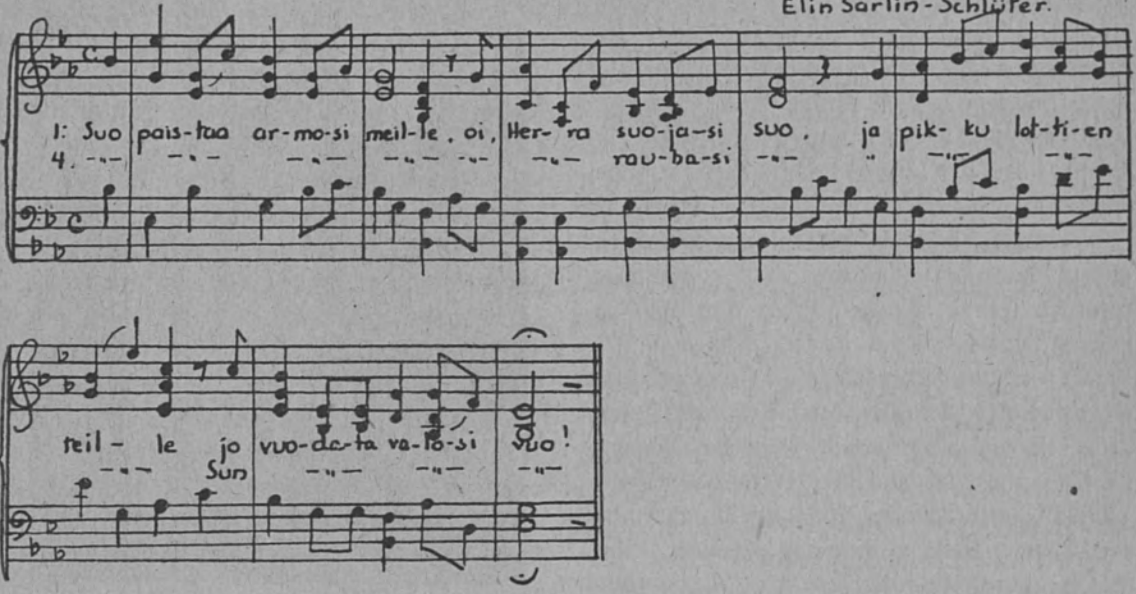

2. Niin hartaasti kaiken Sulle
oi, Korkehin, annamme
ja aamuin ja illan tullen
Sun etehes kannamme.

3. niin nöyrin rukouksin
tään armahan isänmaan,
sen onnea Sinä yksin
käy voimallas siunaamaan!

ISÄNMAA

Istuin yksinäni ja mietin, mistä nyt kirjoittaisin »Pikku-Lottaan». Siinä istuessani tuli minun luokseni joku — en tiedä kuka hän oli ja mistä tuli, ehkä hän oli jonkin hyvän ihmisen ajatus, tai vain tuulenhenkäys, joka illansuussa ohitseni kulki. — Hän istuutui viereeni ja virkkoi: Etkö tiedä mistä kirjoittasit? — En, vastasin minä. — No, saanhan minä auttaa sinua? Ota esille kynä ja paperia, niin aloitamme. — Mistä me kirjoitamme, minä kysyin. — Isänmaasta, vastasi hän ja jatkoi sitten, — siitä ei koskaan kirjoiteta liian usein. Kuuntele, kun kerron sinulle.

— Isänmaa, tuo sana yksistäänkin on jo kaunis, ja kun siihen tulee sitten lisäksi koko tämä meidän synnyinmaamme, on se vielä kauniimpi. Sen kauneus ja kaikki mitä siinä on, on saatu Luojan lahjana. Sinähän rakastat maatasi, et vaihtaisi sitä mihinkään toiseen maahan sen tiedän. Sinun mielestäsi tämä meidän maamme on suuri maa, mutta tottapuhuen on tämä vain pienen pieni murto-osa maapallosta. Monet maat ovat monta kertaa suurempia kuin Suomi. Mutta niin suuri on tämä maamme, ettei se ole ahdas, ja silloin onkin hyvä. Mutta kohta kun se alkaa sinusta tuntua liian ahtaalta, et enää rakasta sitä. Sinä tunnet suurta kunnioitusta synnyinmaatasi kohtaan. Se johtuu siitä, että se sittenkin on suuri. Sillä ainahan suurta kohtaan tunnetaan kunnioitusta. Mutta ajattelepas, minkä vuoksi on hyvä tuntea ettei se olekaan, niin suuri? Eiköhän sentähden, että pieninkin pääsee rakastamaan koko innollansa. Eikö pieneen pääse perehtymään paremmin kuin suureen? Suurta kohtaan tuntee usein pelkoa.

Ethän vain luule, että tällä vuosisadalla eläneet ihmiset vasta ovat rakastaneet tätä maata. Ei. Kautta aikojen ovat täällä eläneet ihmiset rakastaneet tätä. Sillä tämä oli heidän maansa, niinkuin nyt sinun ja meidän kaikkien! He, esi-isämme, ovat tällä eläneet aikanansa, raataneet viimeiseen asti. Eihän maa ollut heidän aikanaan sellainen kuin se nyt on; karu ja kolkko se silloin oli. Esi-isämme ovat pellot ja niityt raivanneet omaksi ja tulevien sukupolvien hyväksi. Se oli suurta, palavaa isänmaanrakkautta. Raataa viimeiseen asti, vie lä silloinkin kun voimat eivät olisi enää antaneet myöten! Se oli todellakin suurta. Ja palkkana heillä oli ainoastaan toivo ja kaipuu paremmasta tulevaisuudesta. Eikö meidän rakkautemme tunnu vähäarvoiselta heidän rakkauteensa verrattuna? He olivat vieraan vallan alaisia, he olivat melkeinpä orjia. Ja silti oli heille tämä heidän maansa parasta maailmassa! He uskoivat, että maa on oleva kerran vapaa ja itsenäinen valtakunta. Ehkei heidän silmänsä sitä näkisi, mutta lapset ja lastenlapset tulisivat sen näkemään. —

Kuka oli heidän turvanaan ja voimanaan etteivät he lannistuneet vaikeuksissaan? Taivaan Jumala, jolla on kaikkialla kaikkivalta.

Nyt on Suomi vapaa. Sen tiedät, ettei sitä ilman saatu. Se on ostettu suurin lunnain, verellä ja hengellä on se maksettu.

Sinä Pikkulotta, olet vapauden lapsi, sinä et orjuudesta tiedä. Sinä olet saanut syntyä ja kasvaa vapaana vapaassa maassa. Ole onnellinen! Olet yhdessä kaikkien kanssasisariesi kanssa Suomen tulevaisuus. Yhdessä veljiesi kanssa muodostatte uuden sukupolven, te jatkatte sitä mihin vanhempanne uupuvat. Teihin uskotaan ja teihin luotetaan. Elä senvuoksi niin, ettei sinun suhteesi tarvitsisi kenenkään pettyä. Olkoon Isänmaan onni sinulle samaa kuin oma onnesi! Sinä et vielä paljoa voi, mutta usein on niinkin, että pienet voivat enemmän kuin suuret. Säilytä uskosi Jumalaan! Muista aina keltä Isänmaa on saatu. Kun sen muistat, niin vaikeinkin velvollisuus tuntuu helpolta.

— Näin vieras puhui ja poistui yhtä hiljaisesti kuin oli tullutkin.

Pikkulotta Eeva Välimäki.

Jalkapatikkaretkeilystä

Retkeily on lujan luonteen, neuvokkuuden ja rohkean sydämen koulua. Senpä vuoksi siitä onkin tullut nykyajan terveeseen luonnonmukaisuuteen pyrkivän elämän luonteenomaisin ilmenemismuoto. Luonnon pakosta nousseena suoraan kansojen sielusta retkeily on voimakkaan virran tavoin temmannut mukaansa yhä sankemmat joukot. Kuohuvan könkään tavoin se on murtanut vanhojen ennakkoluulojen padot ja huuhtonut aikakautemme nuorisosta velttouden ja saamattomuuden. Lukemattomia ovat ne järjestöt, jotka jo ovat ottaneet retkeilyn kehittämisen tehtäväkseen, mutta meille Lotille retkeily on aivan erikoisen sopiva ja kehittävä urheilu- ja ulkoilumuoto. Lotathan joutuvat jo rauhanaikaisessakin toiminnassaan liikkumaan paljon erilaisissa maastoissa jopa suunnistamaankin tuntemattomissa seuduissa, joissa heidän on turvauduttava yksinomaan omaan neuvokkuuteensa ja kykyynsä voittaa kovimpiakin vastuksia. Juuri tässä mielessä onkin retkeily mitä oivallisinta harjoitusta, jota ei pitäisi laiminlyödä pikkulotta osastoissakaan.

Retkeilijän on huolehdittava ulkoasustaan samalla tavalla kuin muidenkin hyvin käyttäytyvien ihmisten. Puvun siis pitää olla siisti ja ehjä, sillä eihän likainen ja risainen puku kaunista erämaidenkaan samoilijaa. Muuten ei pukuun saa kiinnittää liikaa huomiota, kunhan se vain on kevyt ja antaa riittävästi liikkumatilaa.

Jalkineet ovat ne välineet, jotka on hankittava ensimmäiseksi, sillä niistä riippuu koko retken onnistuminen. Jalkineiden valinnassa on muistettava, että niihin pitää mahtua ainakin kaksi villasukkaa, tai sukat ja huopasyylinki. Niiden pitää siis olla numeroa tai kahta suuremmat kuin tavalliset jalkineet. Tämä on välttämätöntä kesälläkin, sillä käyttämällä riittävän paksuja alusjalkineita, säästymme ikävistä hankaumista ja jalat säilyvät lämpiminä ja kuivina. Ennen pitkille retkille lähtöä on hyvä muutaman kerran käyttää jalkineita, että ne mukautuisivat jalkaan. Uudet koettelemattomat kengät voivat tuottaa ikäviä yllätyksiä, vieläpä keskeytyksen retkeen.

Paras päähine lienee tavallinen isolippainen hiihtolakki. Se varjostaa silmiä liialta auringolta, on kevyt ja kylliksi lämmin, jonka lisäksi sen voi talvella vetää korville.

Tiiviistä kankaasta valmistettu pusero on sekä kesällä että talvella hyvä. Se antaa kylliksi tilaa käsivarsien ja hartioiden työskentelylle, suojaa tuulta vastaan ja on siistin näköinen. Samaa on sanottava tuulitakista, jonka alle voi vaikeuksitta sijoittaa lämpimän vaatekerran ja se suojaa jonkunverran sadettakin vastaan.

Alusvaatteiden on oltava kesälläkin mieluummin villaisia tai silkkisiä. Yleisenä sääntönä on, että useita ohuita vaatekertoja päällekkäin on parempi kuin muutama paksu ja kankea.

Yleensä retkeilijän yleispukuun kuuluu sekä naisille että miehille golfhousut. Ne ovat erinomaiset tavallisilla sunnuntaikävelyillä ja hiihdossakin. Ne näet antavat jaloille vapaan liikkumistilan ja sopivat esteettisestikin useimmille. Samaa on sanottava naisten housuhameesta, joka on hyvin käytännöllinen ja kaunis, mutta tavallisilla jalkapatikkamatkoilla on riittävän leveä hame kyllin hyvä. Pitkillä eräretkillä metsissä ja tuntureillä sitävastoin ovat pitkät housut todella käytännölliset.

Tavalliselle sunnuntairetkelle otettavat varusteet mahtuvat sotilasmalliseen »leipälaukkuun», mutta pitkille retkille lähdettäessä pitää olla, mikäli mahdollista, kantotelineellä varustettu satulareppu. Se ei kuumenna selkää ja siihen mahtuu riittävästi vaatteita ja muonaa.

Tuollaista sunnuntairetkeä suunnitellessa ei ole hyvä ottaa liian pitkiä matkoja. 10—20 kilometriin riittää mainiosti. Itse kävely on sovitettava heikoimman toverin suoritusky-

POHJOIS-HÄMEEN PIIRIN PIKKULOTTIEN PESÄPALLOILUSTA.

Kesä on taas tullut. Urheilukentillä ennättävät taas pikkulotat juoksennella kilpaa toistensa kanssa. Pallon heittoa ja lyöntiä harjoittelevat he ahkeraan, sillä mielissä kangastaa hauska retki, tällä kerralla kauniiseen Sääksmäkeen, missä heinäkuun 3 päivänä Pohjois-Hämeen piirin pikkulotat kilpailevat neljännen kerran, kuka taas saa viedä piirin kiertopalkinnon, kauniin tinamaljakon kotipaikkakunnalleen. Ensimmäisen kerran kilpailtiin siitä Nokialla vuonna 1935, jolloin Pirkkalan pikkulotat voittivat ottelun. Joukkueet olivat siellä tasaväkisiä ja hyviä pelaajia oli useita joka joukkueessa. Innostuneina palasivat pikkulotat johtajineen kotiinsa ja päättivät yhä ahkerammin ruveta harjoittelemaan. — Reippaina kohtasivat joukkueet sitten toisen kerran v. 1936 Toijalassa, missä hämeenkyröläisten reipas joukkue suoriutui voittajaksi. Samoin voittivat Hämeenkyrön pikkulotat ottelun seuraavana vuonna Valkeakoskella. — Toivottavasti tänä vuonna ilmestyy uusia joukkueita, jotka kykenevät antamaan hämeenkyröläisille kireän vastuksen.

T. K.

---

vyn mukaan. On vältettävä ennätyksiä, sillä eihän ole mitään iloa siitä, että päämäärään saavuttuamme huohotatte ponnistuksista ja olette kykenemättömiä suorittamaan askareitanne. Pieni kilpakävely voi kuitenkin piristää yksitoikkoisella taipaleella.

Oikea retkeily ei ole vain vaeltamista ja leiriytymistä. Se on syventymistä luontoon, ja luonnon tajuamista. Retkeilijän on karussa erämaassakin opittava näkemään muuta kuin metsää. Hänen on siinäkin opittava näkemään — elämää. Todellinen retkeilijä siis valitsee huolellisesti toverinsa. Hän lyöttäytyy vain sellaisen toverin seuraan, joka ymmärtää vaieta silloin kun luonnolla on puheenvuoro.

Suuria varoja eivät vaadi ne varusteet, joita tarvitaan retkeilyyn, mutta sitä enemmän rohkeutta, reipasta mieltä ja avointa silmää tajuamaan luonnon elämää, harrastusta kotiseutuun ja sen kansaan. Näin retkeillen on tuloksena — terve sielu, terveessä ruumiissa.

Elna Saarinen.

Kyröskosken pikkulottien pesäpallojoukkue v. 1937.

Pikkulotan puuhia

Sävel Sk. laulukirj. n:o 30.

Mä olen pikkulotta ja voimain vähät lie,
Mutt työtä suurta silti auttaa voinen.
Ei askareista köyhä oo pikkulotan tie:
Kun yksi tehty — oottaapi jo toinen.
Kun patalappu valmis mull ompi laukussain.
Niin tomuliinan tarpeet jo äidiltäni sain.
Ja puikot uutta työtä helskyttelee.

Kun sitten koukut, puikot mä neulaan vaihtaa saan
Ja langan sille silmään suostutelluks,
Niin liinaks kankaan laadin ett yksi — kaksi vaan
Mutt niin, ett työkin tulis huolitelluks.
Myös pikkulotan työssä on laatu tärkeä.
Ei huolimattomuutein saa sitä särkeä.
Siks onkin tarkoin neula ohjattava.

Apua pikkulotan jos isot tarvitsee
Kun itse ovat toimiss suuremmissa:
Kun juhlia he hommaa tai miestä ravitsee,
Tai töissä ovat vielä kuumemmissa.
Niin pikkulotta hihat hän ylös käärivi,
Auliina askareissa kaikissa häärivi.
Hän passaa, pesee, kuivaa, lakaiseepi.

Näin puuhaa ompi paljon, ei aika pitkäks käy,
Kun pikkulotta tointa pientä hoitaa.
Ei kyllästystä konsaan siis kasvoillansa näy,
Kun uskollinen vähäss olla koettaa.
Töiden välill luvut ja laulut raikuvat.
Ja soinnut sanain suurten syömmissä kaikuvat.
On työsi täyttä totta, pikkulotta.

Kirj. Kerttu Laurikainen.

Pikku Lottaseni!

Äitisi kirjeestä havaitsin, että hän on vähän huolissaan päästäessään Sinut, ainoan tyttärensä, pikkulottaleirille. En sitä ollenkaan ihmettele. Muistan hyvin, kuinka Sinun Marjaserkkusi ollessa leirillä, uni kaikkosi silmistäni, kun kuulin, miten sadevesi lorisi koko yön ränneissä. Seuraavana päivänä menin heti leirille katsomaan. Tytöt eivät olleet juuri huomanneetkaan koko sadetta. Ystävällinen naapurin emäntä oli illalla käynyt hakemassa heidän märät jalkineensa pirtin uunille kuivamaan ja niin saivat aamulla tytöt taas kuivat jalkineet ja välttyivät täten vilustumiselta.

Leirinjohtaja onkin varmaan teille selostanut, mitenkä tärkeätä on jalkineiden valinta. Tukevat retkeilykengät ovat maastossa parhaat. Ja kun sitten palaat retkeltä takaisin leirille, niin pese saippualla ja harjalla jalkasi järvessä, niin väsymys on tipo tiessään. Huudahdat varmaan: »Ei, järveen minä suoraan hyppään.» Uiminen on tietysti lämpimällä ilmalla ihanaa, mutta kaksi kertaa päivässä on aivan riittävästi Sinulle ja Sinun tapaisillesi heiveröisille tytöille, joten illalla on paras vain peseytyä ja liikkua itsensä lämpimäksi ennenkuin kömpii telttavuoteeseensa.

Muistathan, kuinka harmillinen tuo kurkkutulehduksesi keväällä oli. Sinun pitää nyt itseäsi karkaista, mutta vähitellen ja järkevästi, ettet joutuisi juuri hauskimpana leiripäivänä makaamaan teltassasi, tai syömään pannukakkupäivänä kauralientä, jos vatsatauti yllättäisi. Leirinjohtajasi onkin varannut myös varmaan lääkkeitä mukaanne. Muista vain heti ilmoittaa hänelle, jos tunnet pään- tai vatsankipua. Samaten ovat pienet haavat, kengän hieronnat, y. m. heti alussa hoidettavat.

Sano terveisiä äidillesi, että kyllä pikkulotan täytyy tulla toimeen leirilläkin.

Samaten kuin kukille, jotka juuri siirsin lavasta puutarhaan, toivon kaikille pikkulotillekin paljon vettä, valoa ja lämpöä. Hauskaa leiriä toivoo Sinulle

tohtoritäti.

Tule joukkoomme!

Tule pikkulottien joukkoon,
siellä kaikuvat laulut soi!
Tule pikkulottien joukkoon,
siellä parhaiten iloita voi!

Tule pikkulottien joukkoon,
tule kanssamme kulkemaan!
On selvillä määrä meillä,
sitä seuraamme ainiaan.

Hyvän lotta-aatteen tähden
me tahdomme uurastaa.
Kun vartumme suuremmiksi,
tämä kansa kuntomme saa.

Jalo aate on seuranamme,
se poluille kultaa luo.
Joka ainoa sydämensä
valon kirkkaimman loistaa suo.

Me kuljemme reippain mielin
ja joustavin askelin.
Tule pikkulottien joukkoon,
täällä paikka on sinullekin.

Kirj.: Mietoisten pikkulotta
Kirsti Pyhäranta.

Piikkiön pikkulotat uimarannalla.

YSTÄVÄNNE HYVÄ HENGETÄR KERTOO

Pieni auttajani Päivänsäde istui maantien vieressä selkärepun päällä ja odotti linja-autoa. Hän oli matkalla leirille. Ilma oli kolea. Pumpulisen pikkulottapuvun suojana oli hänellä vanha sadetakki ja äiti oli varannut reppuun villaista, jota leirillä aina tarvitaan. Päivänsäteellä oli edessänsä ensimmäinen leirimatka. Eipä ihme siis, että mieli oli täynnä odotusta ja jännitystä. Vähän alakuloisena ja miettiväisenä hän katseli, miten taivaalle kasaantui mustia pilviä tuoden tullessaan puuskaista tuulta ja ennustaen sadetta.

Päivänsade oli jo aikoja sitten pyytänyt minutkin mukaansa leirille. Kun nyt tulla tupsahdin hänen seurakseen, uskoi hän minulle huoliaan kysyen: »Minkätähden on niin paljon helpompaa olla iloinen kauniilla ilmalla kuin rumalla.» Kerroin hänelle silloin siitä ihmeellisestä voimasta, mikä lämmittävällä ja valaisevalla auringolla on kaikkeen maailmaan ja ihmismieleenkin. Saahan se luonnon heräämään ja kukat aukeamaan. Kuinka se ei saisi ihmistä hymyilemään! Päivänsäde kertoi huomanneensa, että kotiväki oli hänelle erikoisen kiitollinen, jos hän osasi olla iloinen silloin, kun ilma on synkkä ja kaikki näyttää harmaalta. Silloin onkin oikein jännittävää koettaaa saada toiset iloisiksi. »Silloin täytyy keksiä joku iloinen ajatus», sanoi hän veitikkamaisesti. Minä uskon, että se on hyvä keksintö.

Muistan lukeneeni kirjan, jonka nimi on »Iloinen tyttö». Siinäkin kerrottiin tytöstä, joka koetti nähdä kaikissa ikävissäkin asioissa valoisia puolia. Sattui sitten kerran niin ikävästi, että hänen jalkansa meni poikki ja hänen täytyi maata monta viikkoa sängyssä. Silloin oli vaikeata keksiä jotain iloista. Mutta kun hän mietti, niin hän huomasi voivansa iloita siitä, etteivät molemmat jalat olleet menneet poikki. — Ja niin mekin siinä istuessamme päätimme, Päivänsäde ja minä, että tästälähtien aina koetamme keksiä iloa silloinkin, kun se näyttää mahdottomalta.

Nopeasti kuluivat sitten ensimmäiset päivät leirillä. Kauniisti kaikui laulu aamu- ja iltahartaudessa ja hartaina kunneltiin lottatädin vakavia sanoja. Ihanaa oli uida ja jännittävää oli olla yöllä leirivartijana. Koko leirialue ja pikkulottien mielet olivat iloa tulvillaan. Tuli sitten kolmannen päivän ilta. Seuraavan päivän työjärjestys luettiin kentällä, juostiin teejonoon ja sitten ehdittiin vielä kokoontua hetkeksi telttaan ennen lipunlaskua. Iloinen puheensorina keskeytyi. Mirkku nousi istumaan vuoteellaan ja sanoi ääni ylpeydestä vavisten: »Minun ei vielä koskaan elämässäni ole tarvinnut kuivata astioita saatikka sitten »tiskata» ja nyt minut määrättiin muonitustädin avuksi »tiskaamaan». Minä en viitsi sellaista.» Teltassa oli haudan hiljaista. Tytöistä tuntui niinkuin joku mörkö olisi hiipinyt sisään. Teltassakin alkoi tuntua niin epäkodikkaalta ja pimeältä.

Pujahdin sisään teltan ovesta ja iskin silmää Päivänsäteelle. Hänen suupieleensä tuli hymynväre. Hän muisti yhteisen keskustelumme siellä maantien vieressä. Reippaasti ja iloisena hän ponnahti pystyyn ja sanoi: »Kuulkaas tytöt. Nyt me pidämme meidän telttamme salaisuutena, että meidän teltassamme on sellainen tyttö, joka ei koskaan ole kuivannut astioita — ei tehnyt sellaista, mitä jokaisen aito naisen pitää osata. Ja nyt me opetamme Mirkulle tämän taidon kaikessa hiljaisuudessa. Kuvitelkaapas tytöt miltä maailma näyttäisi, jos ei kukaan viitsisi pestä astioita. Olisimme jo aikoja sitten hautautuneet astioitten alle.» Sitten Päivänsäde kertoi vielä kuulleensa kahdesta sedästä, jotka asuivat kahden ja keittivät itse aamupuuronsa, mutta eivät koskaan muistaneet pestä puuropataa. Ja tiedättekö, miten kävi? Parin viikon kuluttua ei 5 litran padassa voinut keittää enää yhdellekään sedälle puuroa. Niin pieneksi oli pata tullut sisältä. Ja kun Päivänsäde lopetti kertomuksensa, niin tytöt purskahtivat nauramaan ja nauroivat niin sydämensä pohjasta, että kaikki möröt kaikkosivat. Ja lopuksi päätettiin, että »en minä viitsi» on aina ja kaikkialla pannaan julistettu.

Siitä päätöksestä iloitsevat kaikki, mutta enimmän ehkä

Ystävänne Hyvä Hengetär.

Pikkulotat soppajonossa

Vuororuno pikkulotille ja poikaosaston pojille

Kirj. *Ilmi Arjola.*

(Sopii leirinuotiollakin esitettäväksi).

Esittäjinä 3 pienempää ja 1 suurempi pikkulotta, samoin 3 pienempää ja 1 suurempi poikaosaston poika. Säkeen loppuosan lausuvat kaikki mukanaolevat lapset yhdessä.

I pikkulotta:

Mä vielä olen pikku tyttö ja voimani vähäiset on
mutta halu on suureksi tulla ja usko on horjumaton.
Että lottana kerran mä voisin tätä maatani palvella
ja eteen sen toimeni toisin nyt varhain jo lapsesta.

I poika:

Mä pieni olen, mutta vain on usko luja mulla
Mä mieheks' tahdon varttua ja suojeluskuntaan tulla
mä maata tahdon palvella ja riemuin käyttää peistä
myös kotiani varjella ja turvana sen seistä.

Kaikki tytöt ja pojat:

Hei, hei oomme pienemmät teistä
mutta hiljalleen vartumme.
Tulee kerran suuria meistä, elon työhön kun tartumme.

II pikkulotta:

Puen ylleni pukuni harmaan ja valkeat kaulukset
tää vaativa asu on varmaan, tuo mukana velvoitukset.
Mä varsin hyvin tiedän, ei puku mua lotaksi tee
vain se on lottana tosi, ken maatansa tottelee.

II poika:

On pukuni mulla oma mutta vaate ei mitään tee
se ainoa jotain ompi, että maan hyväks' taistelee.
Vain se on poika kelpo ken itsessään kasvattaa
ain miehen mieltä lujaa ja toivoa rohkeaa.

Kaikki tytöt ja pojat:

Hei, hei meillä tieto on siitä, tää työmme on vakainen.
Ei puku yksin riitä, ydinaate on rakkaus sen.

III tyttö:

Mitä sanoiskaan Suojeluskunta, ilman lottiaan olla jos sais.
Mä olen melkein varma, että itkuun se pillahtais'
kuka meille nyt ruokaa laittaa
kuka vaatteemme paikkailee
kuka vaalii ja kääreen taittaa, kuka kivun pois puhaltelee!

III:s poika:

Miten käviskään kaikkien lottain jos yksin he jäädä sais.
Ei huokaus yksin riittäis', vaan siinäkös' paruttais'
kuka meitä nyt suojaa ja hoivaa
kuka kotimme varjelee
kuka kyyneleen silmästä kuivaa, kuka meitä nyt hyväelee!

Kaikki yhdessä:

Hei, hei, joko uskot sä vihdoinkin sen
ihan tärkeä virka on molempien.
Eivät toisinaan ystävät olla voi vailla, käsitysten kun kulkevat huolien mailla.

Isompi pikkulotta:

Kun miehinä meillä on sankareita.
Niin lotatpa nää heitä koskaan ei heitä.
On suurin palkkamme luottamus heidän
ja toverinaan seistä on ilona meidän.
Näin suuri lotta vastaelee ja ilolla poikiaan auttelee.

Isompi poika:

On velvollisuutemme seistä vain, kodin suojana lottaamme varjella ain'.
On heidän onnensa meidän myös, siksi pysymme valveilla levossa, työss'.
Näin Suomen mies arvelee, kun vartiotyötään suorittelee.

Kaikki yhdessä:

Hei, hei nyt vastaus kuultiinkin, ja kademielin me huoattiin:
Voi, jospa jo olisin minäkin — ihan suuri.
Niin samoin tahtoisin — olla apuna, ilona, toisten myötä.
Ja isäini maalle vain tekisin työtä —

SAARIRETKI

Minä olin pikkulottain saariretkellä, joka tehtiin Kivijärven, Kännätsalo-nimiseen saareen.

Me kokoonnuimme koulun pihalle ja sitten retkemme johtaja tarkasti matkatavaramme oliko tarvittavat esineet mukana. Ennen kaikkea oliko paljon evästä, jotta sai syödä paljon.

Matkatavarat myttynä selässämme marssimme järven rantaan. Meitä onnisti niin hyvin, että pääsimme moottoriveneellä järven yli saaren puolelle. Eräs ystävällinen tätimme otti meidät moottoriinsa ja veneemme sidoimme moottoriin, siinä se seurasi meitä.

Kun pääsimme saaren rantaan etsimme leiriytymispaikan ja pian sen löysimme, sillä saari oli korkeaa ja kuivaa. Tasaiselle mäkitöyrylle pystytimme teltan, sillä aioimme yöpyä. Kyllä siinä tytöt touhusivat, sillä kukaan ei ollut ennen telttaa laittanut ja kaikki pyrki tulla nurinpäin. Saimme kuin saimmekin teltan, monet kommellukset selvitettyämme, valmiiksi.

Saatuamme telttamme valmiiksi yhteisvoimin, jaettiin meidät työryhmiin. Toiset pääsivät teen keittäjiksi, jotkut järjestäjiksi, osan jäädessä vapaaksi toiseen työvuoroon. Mutta ennenkuin mihinkään maltoimme ryhtyä sukelsimme Ahti-ukon syliin ja niin mukava siellä oli, ettemme olisi malttaneet maalle kömpiä. Tehtävät odottivat ja niihin oli ryhdyttävä. Tuossa ison kiven juurella teenkeittäjät häärivät. Pian olikin kuuma tee mukeissamme. Oli se vähän savuttunutta, mutta hyvällä halulla sitä juotiin, taisivat toiset juoda neljäkin kupillista. Voileipiä miten monta lieneekään mennyt. Sitä ei tainnut kukaan muistaa laskea.

Uskomattoman sukkelaan se ilta kului, tuli levolle menon aika. Kokoonnuimme teltan luo yhteiseen iltahartauteen kello 22. Tämän jälkeen menimme telttaan ja kävimme nukkumaan. Mutta niin jännää meistä oli ettemme saaneet Nukku-Mattia kiinni ennenkuin aamuyöstä. Sitten soudimme höyhensaarelle Nukku-Matin laivassa ja katselimme mitä siellä oli nähtävänä.

Aamu oli jo pitkälle kulunut kun heräsimme. Aurinko katseli meitä unikekoja saaden meidät hereille.

Missä voisi olla ihanampaa ja hauskempaa kuin leirillä.

Juoksimme uimaan ja uituamme pukeuduimme. Sitten lähdimme aamukävelylle, tarkastelemaan saarta. Emme ehtineet kun pienen osan suuresta saaresta kulkea, kun emännät kutsuivat meidät teen juontiin. Kun tee oli juotu nostimme lipun salkoon ja pidimme aamuhartauden. Tämän jälkeen oli lepohetki. Jokainen sai olla missä halusi. Me loikoilimme rantahiekalla, uimme, lueksimme ja söimme mustikoita, joita oli saaressa.

Merkkivihellys kutsui meidät kokoon ja sitten opettaja neuvoi miten hukkunutta pelastetaan ja annetaan tekohengitystä. Myöskin opettelimme loukkaantuneen kantamista ja sidontaa. Aika meni retkellämme kuin siivillä. Läheni lähenemistään kotiin lähdön aika. Kokosimme omat tavaramme reppuihimme. Sitten purimme teltan ja viimeksi laskimme lipun alas tangosta laulaen Lippulaulun.

Meillä oli vain yksi venhe ja siihen emme yhtä aikaa kaikki mahtuneet. Ryhmä kerrallaan soudettiin mantereen puolelle. Lopulta olimme kaikki pois saaresta. Vielä uinti ja sitten kukin lähti kävelemään kotiin muistoissaan kerraten retken tapahtumia. Ehkä taas joskus saariretkelle lähdemme, ajattelin kaihoisana kotiin mennessäni.

Helli Sokura.

Mä olen äidin oma.

Mä olen äidin oma
ja isän tyttönen.
On mulla koti soma,
vaikka niin pienoinen.

Mä siellä laulan laulut
ja leikin leikkini.
Ja sieltä käyn mä koulut
ja kasvan kasvuni.

On koti rakas mulle,
en toivo parempaa.
Mä laulan, Jeesus, sulle
kiitosta korkeimpaa.

Sä Herra autoit meitä
suojasit Suomea.
Veit taisteluiden teitä,
mut' annoit apua.

H. J.

HYVÄÄ PÄIVÄÄ, TYTÖT.

Palatessani matkoiltani Helsinkiin, oli tämä meidän postilaatikkomme aivan täpösen täynnä kirjeitä. Ne olivat enimmäkseen lottatätien lähettämiä kirjeitä, joissa oli oman Pikkulotta-lehtemme tilauksia. On ollut jännittävää avata niitä ja nähdä mistä päin Suomea mikin on tullut. Joka puolelta niitä näyttää tulleenkin. Kaikki eivät tietysti ole vielä ehtineet hankkia tilauksia, kun saitte sen ensimmäisen numeron niin myöhään, että olitte jo ehtineet hajaantua kesälaitumille. Mutta syksyllä, heti syyskuun alussa, kun taas kokoonnutaan kouluun ja työiltoihin, voitte uudella tarmolla ryhtyä tilausten keräämiseen. Kaikki tilaajat saavat vielä silloinkin kaikki tämän vuoden numerot. Olen hyvin iloinen, että olette auttaneet johtajatätejä tilausten hankinnassa. Tämähän on meidän yhteinen asiamme. Moni on oikein omakätisesti kirjoittanut nimensä listaan. Pienen toivomuksen rohkenen esittää: kirjoittakaa, tytöt, nimenne ja osoitteenne selvästi ja huolellisesti. On hyvin ikävää, jos täällä ei ymmärretäkään oikein teidän kirjaimianne ja sitten lehdet menevätkin väärälle henkilölle tai ei kellekään tai väärään paikkaan.

Eräs kysyy: saavatko muutkin kuin pikkulotat tilata Pikkulotta-lehden? Kyllä, aivan varmasti saavat.

Kirjeitten mukana on tullut paitsi näkymättömiä terveisiä, myöskin näkyviä esim. valokuvien muodossa. Hämeenkyrön pikkulotilta saapui monta hauskaa kuvaa, joista parhaat kiitokset. Samoin tervehdykset ja kiitokset Tytärsaaren tytöille. Olen kerran saanut nauttia auringosta ihanalla rantahiekallanne.

Luulenkin, että tästä postipalstasta tällä kerralla tulee *terveisten* palsta. Ette voi arvata, miten paljon minulla niitä on. Senjälkeen kun tapasimme toisemme tämän lehden välityksellä olen tavannut paljon pikkulottia monessa paikassa Suomea. Minulla onkin terveisiä Jyväskylästä, Nokialta, Kannuksesta, Kajaanista ja Tuusulasta. Joka paikassa oli paljon lottatätejä koolla ja pikkulotat ilahduttivat meitä runoilla, laululla, soitolla ja kuvaelmilla. Mahdoittekohan arvata, miten paljon meitä ilahdutitte esityksillänne. Minä puolestani arvasin, että tahdoitte myöskin minun kauttani lähettää terveiset kaikille niille pikkulotta-sisarillenne, joita tapaan eri puolilla Suomen. Lämpimät kiitokset myöskin Iisalmen tytöille herttaisesta tervehdyksestä, valkeista tuoksuavista kukista.

Siihenpä loppuivatkin terveiseni tällä kertaa. Lopuksi vielä vähän lehdestämme. Tässä numerossa ei olekaan uusia kysymyksiä, koska ette ole ehtineet vastata vielä niihin edellisiinkään. Niihin voi vielä vastata ensi elokuun viimeiseen päivään asti. Siihen asti voi myöskin lähettää kirjoituksia lehden seuraavaan numeroon. Koettakaapa muistaa kesän aikanakin omaa »Pikkulottaanne».

Riemukasta ja uusia voimia antavaa kesää toivottaa kaikille.

Marketta täti.

Eräs joukkomme nuorimpia on lähettänyt seur. runon.

Pikkulotan runo

Kuusi meit' on pikkulottaa,
palleroista veitikkaa.
Yksi meist' on laulava,
toinen ompi naurava
sekä eräs pyöreä.
Joukossa on myöskin pitkä,
rinnallansa viides »pätkä»,
Itse olen viimeinen.
Johtajana meillä on
opettaja verraton.

Meille ompi maamme kallis
siksi Luojakin sen sallis',
että nuoret voimamme
maallemme me annamme
Ilomielin työtä teemme,
vaikka vähän aikaansaamme.

kirj. Pikkulotta.

Voimistelua rantahietikolla.

Kilpatehtävä n:o 1.

N. L. Kasteparka.
U. Akkalakki.
H. S. Kierre-eno.
R. Valukakku.
U. H. Mala.
P. Oksapula.
N. Rapakko.
J. R. Uusirakuna.
R. A. Asekattila.
O. L. Hiuspilli.

Tässä on 10 nimeä. Niihin kätkeytyy 10 ruokataloudessa tarvittavan kasvin nimeä. Nimet ovat kasvien virallisia nimiä. Koettakaa arvata mitä ne ovat. Vastaukset on lähetettävä ennen ensi elokuun viimeistä päivää osoitteella: Pikkulotan toimitus, Helsinki, Laivanvarustajankatu 6. Kirjekuoreen päälle vasempaan alakulmaan kirjoitetaan: Kilpatehtävä N:o 1. Oikein ratkaisseiden kesken arvotaan kolme palkintoa, kirjapalkintoja.

EDELLISEN NUMERON TEHTÄVIEN RATKAISUJA:

Henkilöt ovat kotoisin seuraavista kaupungeista: 5) Tornio, 6) Viipuri, 7) Tampere, 8) Pietarsaari.

Henkilöiden ammatit: 1) Pankkiiri, 2) Rehtori, 3) Talonpoika, 4) Näyttelijätär.

Kuva-arvoitus: Ukko kuuluu olevan saita ja poika suulas.

Neljä Suomen kaupunkia: Kristiina, Vaasa, Sortavala ja Käkisalmi.

Ristisanatehtävän ratkaisu:
Vaakasuoraan: 1. Eno, 4. Alkuja, 9. Leo, 12. Loma, 13. Alku, 14. Sota, 15. Ora, 16. Astuma, 17. Ian, 20. Aatamin, 23. Laulaa, 26. Anoi, 27. Oka, 29. Uuni, 30. Asiata, 32. Uhma, 35. Voit, 37. Taimet, 38. Arvoisa, 40. Oma, 42. Mummot, 45. Hus, 47. Lulu, 48. Mies, 49. Simo, 50. Ota, 51. Caesar, 52. S. A. L.
Pystysuoraan: 1. Elo, 2. Norman, 3. Oma, 5. Lasti, 6. K. L. T., 7. Uku, 8. Jumalat, 9. Loi, 10. Etanan, 11. O. A. N., 18. Sai, 19. Suu, 20. Aamut, 21. Toimi, 22. Noin, 24. Lumoi, 25. Aitta, 28. Kala, 31. Sattuma, 33. Haamut, 34. Ami, 35. Voi, 36. Istuma, 39. Roosa, 40. Olo, 41. Ala, 43. Mie, 44. Mes, 45. His, 46. Sol.

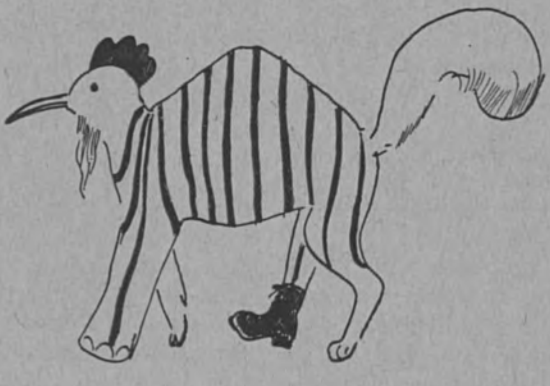

Ylläoleva kuva esittää ihmeellistä eläintä. Se on kokoonpantu kymmenestä eläinkunnan oliosta. Koettakaapas miettiä mistä!

Pikkulottain Liisan ja Maijan touhukasta puuhailua

Kirjoittanut *Elsa Kaarela.*
Piirtänyt *Kaija Asunta.*

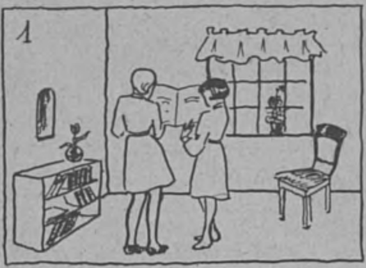

Nyt alkoivat Liisa ja Maija kotona, omassa huoneessaan innokkaasti ottaa selvää ilmansuunnista.

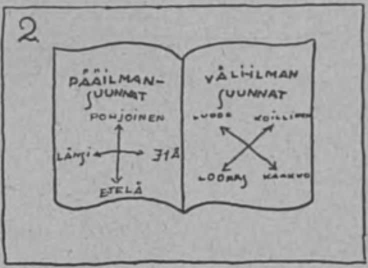

Uudelleen kerrattiin maantiedosta ja koulun työvihkosta sekä pää- että väli-ilmansuunnat.

Mutta eihän kirjaviisaus auta: kaikki on opittava käytännössä. Liisa juoksi kysymään isältä, missä päin on pohjoinen.

Isä oli innostunut suojeluskuntalainen ja suunnistaja. Mutta hän ei töiltään ennättänyt avuksi. Hän antoi vain Liisalle käteen merkillisen näköisen rannekellon ja sanoi: »Ota tämän avulla asiasta selvä!»

Liisa palasi riemuissaan »rannekelloineen» Maijan luo ja sanoi innoissaan: »Nyt osaamme tämän kellon avulla retkeillä vaikka Afriikan pyramiideille!»

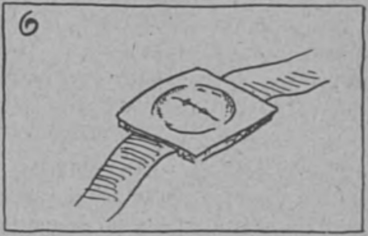

Ja sitten alkoivat tytöt tarkastella tuota merkillistä »rannekelloa». He seurasivat kellon viisaria ja huudahtivat: »Tämähän on kompassi!» Liisa sanoi: »Tuolla on pohjoinen, sen näyttää kompassineula.» Ja tuota pikaa olivat kaikki ilmansuunnat tytöille selvät.

Nuoruus on elämän vastustamaton voima. Ei kaikki suuri ole nuorison luomaa, mutta kaikki suuri on alkanut nuorison unelmissa ja vakaantunut sen uhrautuvassa innostuksessa.

Topelius.

Pikkulottaryhmä retkeilyllä

Eräänä kauniina kesäaamuna lähti ryhmämme kanoottiretkelle. Tätä retkeä oli jo kauan suunniteltu, mutta nyt saimme tuumamme lopultakin toteutumaan. Jo viiden ajoissa aamulla aloimme haalia tavaroitamme kokoon, ja kun kaikki eväät sekä muut varusteet olivat kunnossa, vaelsimme kamppeinemme rantaan. Pian halkoivat kanoottiemme keulat tyynen järven pintaa. Ilma oli kaunis ja kirkas, vain hiukan sumua leijaili järvellä, mutta pian sekin haihtui. Matka kului nopeasti, sillä oli helppoa meloa raikkaassa ilmassa.

Päämääränämme oli pieni kalamaja kauempana pitkän niemen vastakkaisella rannalla. Päästäksemme sinne vesitietä meidän piti meloa niemen ympäri. Mutta meitä oli 6 tyttöä ja meillä oli vain neljä kanoottia, joten kahdessa kanootissa oli kaksinkertainen paino. Siksi meitä alkoi pian väsyttää, kun olimme tähän puuhaan tottumattomia. Laskimme maihin niemen rantaan ja nuo kaksi »ylimääräistä» lähtivät taivaltamaan oikopolkua majalle. Kahvi-Kaisan luovutimme heidän huostaansa sekä jatkoimme matkaa pikavauhdilla. Saavuimme toiselle puolelle nientä ja otaksuimme olevamme lähellä majaa, mutta sitä ei näkynyt millään puolella. Meloimme edelleen. »Se on varmasti tuon lahden pohjukassa!» huusi joku. Mutta ei sielläkään. Edessämme näkyi useita pikkulahtia, kaikki outoja. Pysähdyimme neuvottelemaan tilanteesta. Emme tosiaankaan tienneet enää, missä olimme. Yht'äkkiä kajahti läheiseltä kalliolta huuto: »No mitäs arvelette, melokaa ja kiireesti tuonne poukamaan!» Siellä olivat toverimme, joita neuvottelumme suuresti huvitti. He olivat löytäneet helposti perille tuttua polkua pitkin. Ja aivan oikein. Maja pilkotti siinä aivan lähellä puitten lomitse, vaikkemme sitä olleet huomanneet.

Perille saavuttuamme »kokki» alkoi keittää kahvia, ja me toiset pulahdimme suoraa päätä uimaan. Lojuimme sitten rannan pehmoisella hiekalla auringon paahteessa. Mutta pian nälkäiset vatsamme alkoivat vaatia ravintoa, ja suureksi riemuksemme kuului pian kokin huuto: »Jo kiehuu, joutukaa aamiaiselle». Nopeasti kaivoimme eväsreput esille ja katoimme sileälle kalliolle aamiaispöydän. Kyllä siinä voileivät, maito, piirakat ja muut ihanuudet äkkiä vähenivät. »Kahvijuna» kierteli jokaisen luona ja kupit ojentuivat halukkaasti kaatajaa kohti. Viihtyisämpää ruokasalia lienee vaikea löytää.

Keskipäivän vietimme aurinkoa palvoen. Mutta pian tummeni taivas, ja uhkaavia pilviä keräytyi päämme päälle. Tipahti pisara — toinen — ja äkkiä saimme rankkasateen niskaamme.

Juoksimme kääntämään kanootit ylösalaisin ja sitten kiiruhdimme majaan. Sade lakkasi kuitenkin pian, joten voimme toteuttaa aikeemme mennä katsomaan ympäristöä läheiseltä korkealta vuorelta. Meloimme sen juurelle ja aloimme kivuta. Polku oli jyrkkä ja kapea, mutta näky, joka meitä odotti ylöspäästyämme, maksoi kaikki vaivat. Aurinko paistoi jälleen ja taivas oli kirkkaan sininen. Järvi päilyi allamme tyynenä, ja niin kauas kuin silmä kantoi, ulottui pitkä sininen selkä, jota lukemattomat saaret ja niemet pirstoivat. Tunsimme olevamme huimaavan korkealla, päittemme yllä lentelivät suuret sudenkorennot kimaltelevin siivin, ja kaukaa kylästä kantautui korviimme kirkonkellojen soitto.

Tunnelma oli juhlallinen. Vaistomaisesti tuli mieleen laulu: »Mä oksalla ylimmällä. . .» Ihastelimme näköalaa, joka siinä silmiemme edessä muistutti meille isänmaamme kauneudesta. »Oi, Suomi, synnyinmaa. . .» kajahti laulumme silloin. Puhelimme kauan vielä omasta työstämme, jota olisimme niin mielellämme suorittaneet paljon paremmin, kuin mitä kykenemme. Muistelimme mennyttä leiriaikaa ja toivoimme pian uudelleen pääsevämme leirille. Aika kului huomaamattamme niin nopeasti, että tuli kiire kotiinlähtöön. Paluuaika oli nimittäin määrätty, joten täytyi olla täsmällinen.

Kanootit, »valkeat joutsenemme», saivat nyt kiidättää meitä kotia kohti. Sade yllätti meidät jälleen, ja likomärkiä olimme rantaan saavuttuamme, mutta emme antaneet mielen masentua, vaan kajautimme silloin tällöin jonkin tutun lottalaulun. Sade ei saanut pilata sitä hauskaa kuvaa, joka aina tulee mieleen, kun muistelemme tätä retkeämme. Tosin se oli vain pieni huviretki, mutta se näytti meille lisäksi palasen kaunista kotiseutuamme, pienoiskuvan isänmaasta.

Siksi se ei koskaan unohdu mielestämme.

Muistelmia Kajaanin-retkestämme

Kirj. Leena.

Olimme lotta-tädeiltä Kajaanista saaneet ilahduttavan kutsun saapua sinne voimistelemaan erääseen illanviettoon. Harjoittelimme ahkerasti ja niinpä sitten valkeni lähtöpäivän aamukin. Jokainen meistä touhuten valmisteli lähtöä koko päivän, ja klo 5 iltasella oli jo kokoontunut asemalle kaikki, vaikka juna läksikin vasta klo 6. Ja niin sitä lähdettiin junalla kohti Kajaania, toiset ensimäistä kertaa junassa. Hauskaa oli matka.

Perille saavuttuamme astelimme opettajan jäljessä katua Sissilinnaan, jonne tultuamme meidät ohjattiin yläkertaan, jossa saimme voileipiä. Väliajalla me menimme sitten saliin ja saimme nähdä korkeimman Lotan, neiti Luukkosenkin. Kyllä meitä peloitti. Kirstiä niin kovasti, että opettajan piti antaa tippoja. Salissa saimme kahvia ja kuuntelimme ohjelmaa.

Mutta sitten kuului käsky: »Puvut päälle pian!» Ja nyt se vasta pelko alkoi. Odotimme oven takana

Kaksi sankarityttöä

Kirj. *E. Kaarela.*

Ja sitten puhkesi tuo kauhea kapina. Se levisi kuin jättiläistulipalo, alkaen hehkuvan vihatulensa Viipurista tammikuun 19 p:nä, jolloin Viipurin punakaarti venäläisen sotaväen avulla anasti suojeluskuntalaisten salaisen asevarikon. Suomessa oleva venäläinen sotaväki löi toverinkättä punaisten kanssa. Pian Hämeenlinnakin, Tuulikki Mattilan koti- ja koulukaupunki, oli punaisten hallussa. Tämä kaikki tapahtui niin nopeasti, että pikkukaupungin rauhalliset asukkaat tuskin kykenivät täysin ymmärtämään vakavaa tilannetta.

Tuulikille selvisi asia erikoisesti tuona helmikuun 1 p:nä. Silloin näet Matti, Tuulikin vanhin veli, joka oli pari vuotta opiskellut Helsingin yliopistossa lakitiedettä, jätti kotiväelle hyvästi ja pakeni parin muun opiskelutoverinsa kanssa pohjoiseen yrittäen siellä liittyä valkoisiin joukkoihin.

Pako tapahtui varhain aamuyöstä. Isä ja poika olivat keskustelleet edellisenä iltana kahdenkesken lukitun oven takana. Mitä he olivat puhelleet, sitä ei Tuulikki koskaan saanut tietää; mutta milloinkaan hän ei unohda vanhan isänsä ja veljensä miehekästä ryhtiä ja sitä vakavaa ilmettä, mikä oli kummankin kasvoilla, kun he olivat päättäneet salaisen keskustelunsa. — Äiti keitti aamuvarhaisen kahvin; hän oli tavallista kalpeampi, mutta kuten aina hillityn rauhallinen. Tuulikki auttoi tapansa mukaan pöydän kattamisessa. Kuinka mieluista hommaa se hänelle olikaan tähän asti ollut! Mutta nyt — oli kuin kaikki olisi vaihtanut väriä. Tuo rakas korkeajalkainen sokeriastia, jonka äiti oli saanut omalta äidiltään, näytti niin neuvottomalta. Ja entä sen pari, yhtä korkeajalkainen kerma-astia! Oli kuin olisi se saanut iskun reunoihinsa! Kahvimaitokin näytti vallan sinertävän surumieliseltä. Kas, kapinan alusta alkaen oli elintarvepula alkanut hätyytellä Hämeenlinnan asukkaita! Vain äidin leipomat pyöreät vehnäleivät puhuivat kodikasta järkkymätöntä kieltään Merkillisesti osasi äiti vaikuttaa kaikkeen lämpöisen ystävällisesti.

Tuulikin mieleen syöpyi elämänikäisesti tämä sydäntalven pimeä varhaisaamun hetki. Isä ja poika ovat sanoneet sanottavansa toisilleen. Kaksi Suomen miestä on kohdannut toisensa syvässä yhteisymmärryksessä. Mikään *ei ole isänmaalle liiaksi.* Isä on valmis antamaan poikansa. Äiti on taistellut taistelunsa — ja voittanut. Hän, kuten vuosisatoja Suomen nainen, antaa nurkumatta esikoisensa omalle pyhälle maalleen. Nuorin veli katselee ihaillen vanhimman veljensä tyynen vakaita kasvoja. Jospa hänkin pääsisi mukaan! — Ja Tuulikille alkaa nyt selvitä isänmaan tinkimätön vaatimus. — Sota, kuolema kauhistuttaa. Mutta hän nielee urhoollisesti kyyneleensä. Sota ja kuolema ovat sittenkin vain näennäistä, näiden takana on jotain ikuisesti kestävää — isänmaa vuosisataisena ehkäpä vuosituhantisena. — Äiti tekee vielä luontevan nopeasti voileipiä pojalleen. Tuulikki ei hakemallakaan löydä nurkumielisyyttä äidin hillityn surunvoittoisissa ilmeissä. Ehkäpä hän vain tavallista hitaammin leikkaa leivän ja levittää runsaasti voita. Eväspaketti on jo illalla valmistettu; siinä on niin paljon kuin yksi mies voi tarvittavien vaatteidensa mukana kantaa. Tuulikki tietää sen, että isä on antanut Matille ainoan aseensa — revolverin... Kahvi on juotu... Nyt reilu hyvästijättö ja niin kivuttomasti kuin mahdollista. — Ovi on hiljaa sulkeutunut. Vielä kuuluu rakkaitten askelten joustava kaiku. — Kukaan jälelle jääneistä ei puhu. — Silloin kun ihmiselämässä on tietoisen päättävästi annettu — parhainta, kruunaa hiljaisuus läsnäolevan pyhyyden. — Ja tästä päivästä alkaen käsitti Tuulikki, mitä on Vapaussota ja miten ehdoton on isänmaan vaatimus.

(Jatk.)

---

kunnes laulu loppui ja sitten reippaasti pelkoa peittäen marssimme sisään. Heti »Raatikko» — liikkeessä alkoivat taputtaa käsiään, ja me kun säikähdimme, että nyt meni varmaan väärin. No sujuihan se koko homma sitten ja liikkeet loppuivat. Marssimme ylös pukeutumaan, mutta silloin tuli yksi lottatäti ja sanoi, että meidän pitäisi tulla uudelleen. Ei me kuitenkaan voitu, kun olimme jo riisuneet pukumme.

Sitten tuli lihava suojeluskuntasetä ja jakoi meille tikkukaramellit, ja sitä setää me emme unohda koskaan. Saimme myös korkeimmalta Lotalta ruusun, jonka istutimme koulun pihalle.

Sitten olikin lähtö käsissä. Hurraten ajoimme kuorma-autossamme pitkin katuja ja ihmisetkin hurrasivat meille kaduilla. Istuimme kuin harmaat perunasäkit filtteihin käärittyinä ja ihailimme revontulia.

Minä olin niin kaikesta pökerryksissä, että autosta hypätessäni menin päälleni hiekkakasaan. Kotona nukuimme makeasti heti, Eilahan tuo vain kuului koko yön uneksineen ja potkineen ja huutoneen.

Kyllä tämä retki vain iäksi mieleen jäi, niinkuin kaikki hauskuus, mitä pikkulottina saamme kokea.

Toimituksen ja konttorin osoite: Helsinki, Laivanvarustajankatu 6. Puhelin 20 131.

Toimitus: Fanni Luukkonen (päätoimittaja), Saara Forsius (toimitussiht.). Lehden avustajia: Ingrid Gripenberg, Elsa Kaarela. Viola Kuistio, Anna Puranen, Hagar Sarasto, Ester Savolainen, Kerttu Stenberg, Helmi Toiviainen.

Tilausmaksu v:lta 1938 5 mk.

TILGMANNIN KIRJAPAINO. HELSINKI 1938